

Sestrinske intervencije u zdravstvenoj nezi bolesnika sa ograničenom pokretljivošću

Mirjana Marinković

Medicinski fakultet Niš

Apstrakt

Uvod: Ograničena pokretljivost pacijenata odnosi se na stanje u kojem osoba ima smanjene sposobnosti da se kreće ili obavlja svakodnevne aktivnosti koje uključuju pokretanje tela, kao što su hodanje, ustajanje, penjanje stepenicama, savijanje, okretanje i slično. Ovaj problem može biti uzrokovani različitim medicinskim stanjima i povredama, a najčešće se javlja usled fizičkih i neuroloških poremećaja.

Smanjena pokretljivost predstavlja kompleksnu kliničku i socijalnu pojavu koja ozbiljno narušava fizičko, psihološko i socijalno blagostanje pacijenata. Pacijenti sa ograničenom pokretljivošću, usled akutnih ili hroničnih zdravstvenih stanja, kao što su ortopedске povrede, neurološki poremećaji ili hronične bolesti, izloženi su značajnom riziku od komplikacija koje značajno narušavaju njihov kvalitet života.

Uzroci ograničene pokretljivosti mogu biti fizički, neurološki, psihološki i starost. Posledice ograničene pokretljivosti su smanjena nezavisnost (pri čemu zavise od drugih osoba), fizičke komplikacije (dekubitus, tromboza, atrofija mišića), psihološki aspekt i povećan rizik od pada i povređivanja. Osobe sa ograničenom pokretljivošću mogu imati smanjenu ravnotežu i koordinaciju, što povećava rizik od padova i drugih povreda.

Sestrinske intervencije u nezi pacijenata sa ograničenom pokretljivošću ogledaju se u promeni položaja, upotrebi specijalizovanih jastuka, pregledanju kože, kao i podsticajima pacijenata za promenu položaja kad god je to moguće. Sestrinske intervencije mogu uključivati pomoć pacijentima u premeštanju, korišćenju hodalica ili drugog pomagala za kretanje, kao i pomoć u fizičkoj terapiji za poboljšanje pokretljivosti. Razgovori sa pacijentom, savetovanje i pružanje emocionalne podrške kako bi se smanjila izolacija i depresija su veoma korisni. Od velikog je značaja i edukacija pacijenata i njihovih porodica o pravilnoj upotrebi pomagala, o održavanju posturalne stabilnosti, kao i o prevenciji komplikacija. Ograničena pokretljivost može biti izazov kako za pacijenta, tako i za zdravstveni tim.

Cilj rada: Identifikacija i analiziranje efikasnih sestrinskih intervencija koje omogućavaju bolju kontrolu simptoma, smanjenje rizika od komplikacija i poboljšanje ukupne zdravstvene zaštite pacijenata.

Metodologija rada: Rad se bavi analizom postojećih sestrinskih intervencija u nezi bolesnika sa ograničenom pokretljivošću. Sestrinske intervencije predstavljaju ključni aspekt zdravstvene zaštite, usmeren na prevenciju komplikacija, očuvanje funkcionalnih sposobnosti i poboljšanje kvaliteta života pacijenta. Ograničena pokretljivost nosi rizik od razvoja ozbiljnih komplikacija, kao što su dekubitusi, tromboze, respiratorne i urinарne infekcije, kao i mišićne kontrakture i atrofije. Zbog toga medicinske sestre sprovode niz specifičnih intervencija, uključujući redovno pozicioniranje pacijenta, primenu kompresionih čarapa, vežbe za disanje i pasivne pokrete, čime aktivno doprinose prevenciji ovih komplikacija. Istraživanjem su obuhvaćeni pacijenti sa različitim stepenima ograničene pokretljivosti.

Rezultati: Istraživanjem smo utvrdili napredak u ostvarivanju ciljeva plana i stepena zadovoljstva pacijenata za negom, kao i efikasnost sestrinskog rada i faktora koji su uticali na uspeh nege. Stvorena je baza specifičnih sestrinskih znanja za razvoj teorije i prakse u sestrinskom delokrugu rada. Sistematski pristup, koji obuhvata procenu, planiranje, sprovođenje i evaluaciju, omogućava medicinskim sestrama da adaptiraju intervencije u skladu sa potrebama svakog pacijenta. Naučno utemeljene intervencije i primena savremenih kliničkih protokola doprinose smanjenju komplikacija, bržem oporavku i poboljšanju ukupnog zdravstvenog ishoda.

Zaključak: Kroz sveobuhvatnu i profesionalnu negu, medicinske sestre pružaju podršku koja ne samo da ublažava simptome i komplikacije već i doprinosi očuvanju dostojanstva, samostalnosti i kvaliteta života pacijenata.